

3die Behandling. Jeg beklager, at Flertallet for at vinde Folkets egne Penge til Folkets egen Sag til Landbrugsskolerne og Folkehøjskolerne har troet at maattet indnævne dem under saadanne Baand, at Udviklingen i Virkeligheden bliver i væsentlig Grad afhængig af Regjeringen ogsaa godt som ganske taget ud af Rigsdagens Haand. Indtil Provisorietiden, de sidste Aar, var det Rigsdagen, som for nogle Tusinde Rigsdalers Tilfud til disse Skoler paa Finantsloven under den Ordning, vi have levet under, søgte at hjælpe den Smule paa Højskoleinstitutionen, som der hidtil er blevet hjulpet paa den, men det bliver noget Andet, naar man ved organisatorisk Lov binder Rigsdagens, det vil sige, Folkethingets Indflydelse.

Thomsen: Der var i det Foredrag, vi nu hørte af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) meget, som kunde friste mig til at fremsætte en Del Bemærkninger. Jeg skal imidlertid for en væsentlig Del afholde mig fra disse, idet jeg hverken anser mig for berettiget eller forpligtet dertil, da jeg forudsætter, at den ærede Ordfører for Flertallet med den samme Udsørlighed og Grundighed, hvormed han behandlede Sagen i sit første Foredrag, vil imøbegaa de Indvendinger, som fra Mindretallet bleve fremsatte mod Flertallets Forslag. Der er dog en enkelt Ytring, som falder fra det ærede Medlem, mod hvilken jeg tror at burde gjøre en Undtagelse, idet jeg vil sikkre mig imod en Misforstaaelse, der mulig kunde fremstaa derved. Det ærede Medlem citerede i sit Foredrag om Spørgsmaalset om de Grunde, der kunde bortkøbes, en Skrivelse, der findes trykt som Tillæg til Betænkningen i Tillæg B. Sp. 1581—86, og da denne Skrivelse er underskrevet af mig i en anden Egenstabs end Folkethingmand, tror jeg, at det er naturligt, naar en saadan Skrivelse bliver citeret og omtalt, at jeg maa have Ret til at optage en Diskussion derom. Det ærede Medlem undrede sig over, at de Grunde, Flertallet foreslaar skulde sælges, her af den paagældende Landinspektør, som er paaberaabt, ere beregnede til 6 Kroner Kvadratalen, medens de Grunde, man ikke vil sælge, kun ere beregnede til 3 Kroner Kvadratalen, og det ærede Medlem tilføiede, at det synes at være en almindelig Erfaring, at naar man skal ansætte Grunde, der ønskes solgte, man i Reglen finder Priserne ansatte temmelig høit, men naar man ikke vil sælge Grundene, finder dem ansatte temmelig lavt. Jeg er fuldt overbevist om, at det ærede Medlem paa ingen mulig Maade dermed har

villet sige Noget, som kunde mistydes, men for at ikke Udenforstaaende skulle misforstaa, hvad der er kommet frem, skal jeg oplyse, at Grunden til den forskellige Værdiansættelse er, at de førstnævnte Grunde, som anført i Skrivelsen, ligger paa Københavns Grund og de sidstnævnte, som ikke skulle sælges, paa Frederiksberg Grund, og at der for de førstnævnte er en Byggelov, der tillader en langt større Behyggelse end paa de Frederiksbergsske Grunde. Men af Hensyn dertil have disse Grunde en langt større Værdi. Naar Udvalgets Flertal har troet overhovedet at kunne bemærke, at ved Salget af de 8½ Tdr. Land, som der er Tale om, kan man indvinde et meget klæffeligt Beløb i Forhold til de 800,000 Kroner, som fordrer, er der ogsaa den væsentlige Forskjel, at naar Udvalget kun foreslaar et mindre Areal af 8½ Td. Land solgt, ville aabenbart Priserne kunne blive langt større, end naar der er Tale om, at et langt større Areal paa 40 Tdr. Land bringes paa Markedet. Jeg har troet at burde gjøre denne Bemærkning, fordi jeg ikke har villet, at Udenforstaaende skulle misforstaa det ærede Medlems Bemærkning paa en Maade, som jeg er overbevist om, at det ærede Medlem ikke har tilstøttet.

Søvrigt skal jeg her kun udtale mig overfor de enkelte Spørgsmaal, hvor enten jeg alene eller to andre Medlemmer af Udvalget med mig indtage en fra Flertallet eller Mindretallet afvigende Stilling. Det første Punkt, jeg i den Henseende skal tillade mig at nævne, vedrører de Forslag, der ere stillede dels af et Flertal af Udvalget, dels af et Mindretal af det, om Indskrænkning af Antallet af de faste Lærere ved Skolen. Der er i den Henseende fra flere Sider fremsat den Bemærkning, at det var dog en forfærdelig Tilvæxt af Lærere, man forlangte, og for at vise denne Tilvæxt saa stor som mulig, nævner man jævnlig Loven af 8de Marts 1856, hvor der kun staaar omtalt 7 faste Lærere, medens der nu er Tale om nogle og tyve. Men jeg skal da tillade mig at gjøre de ærede Medlemmer opmærksomme paa, naar de læse Loven af 8de Marts 1856, hvor der ganske rigtig staaar med Hensyn til Antallet af faste Lærere, at Undervisningen meddeles fornemmelig af 7 faste Lærere, at Loven tilføier — og denne Tilføielse er man i Citaterne saa tilbøielig til fuldstændig at glemme — at i de øvrige Sag overdrages Undervisningen til Docenter, som dels kunne være udnævnte af Kongen med fast Ansættelse og dels af Ministeren med Ansættelse paa Aaremaal. Det er altsaa allerede i 1856 forudsat, at Antallet af faste Lærere